

GEORGE R.R.
MARTIN

LEDO IR UGHIES GIESMĖ

2 DALIS
PO PUOTOS

ŠOKIS SU
DRAKONIAIS

Alma littera

PERBĖGĖLIS

Vakaruose leidžiantis saulei, palengva ėmė kristi pirmos snaigės. O temstant jau vertė taip, kad mėnulis patekėjo nematomas, pasislėpęs už baltos marškos.

– Šiaurės dievai išliejo savo įtūžį ant lordo Stanio, – rytą, vyrams susirinkus į Didžiąją Vinterfelo menę pusryčių, paskelbė Ruzas Boltonas. – Šiuose kraštuose jis svetimas ir senieji dievai nepakęs, kad liktų gyvas.

Kumščiais tranqudami storų lentų stalviršius, jo kariai ėmė pritariamai šūkauti. Gal Vinterfelas ir buvo sunaikintas, bet granitinės pilies sienos vis tiek saugojo nuo vėjo ir atšiauraus oro. Jie buvo gerai apsirūpinę maistu ir gėrimais; baigę sargybą, šildėsi prie laužų, turėjo kur išsidžiovinti drabužius ir nesunkiai rasdavo jaukių kampelių, kur atsigulę galėjo pamiegoti. Lordas Boltonas turėjo pasirūpinęs tiek malkų, kad laužus galėjo deginti bent pusę metų, todėl Didžiojoje menėje visuomet buvo šilta ir jauku. O Staniui viso to trūko.

Teonas Greidžojus prie vyrų neprisidėjo ir gerklės nelaidė. Jis atkreipė dėmesį, kad tyli ir Frėjai. *Ir jie čia svetimi*, dingtelėjo Teonui žvelgiant į serą Einį Frėjų ir jo įbrolį, serą Hostiną. Gimę ir užaugę upių kraštuose, Frėjai tiek sniego dar nebuvo regėję. *Šiaurė jau pasiglemžė trijų jų giminių gyvybes*, pagalvojo jis, prisiminęs Ramsėjaus bergždžiai ieškotus vyrus, pradingusius kažkur tarp Baltojo Uosto ir Baroutono.

O ant pakyls sėdintis lordas Vimanas Manderlis buvo įsitaisęs tarp dviejų Baltojo Uosto riterių ir, prikišęs savo tuklų veidą arčiau dubens, šaukštu kabino košę. Tik košė jam, rodos, toli gražu nebuvo tokia gardi kaip pyragėliai su kiauliena, kuriuos šlamštė per vestuvių puotą. Kitapus stalo vienerankis Harvudas Stautas tyliai šnekučiavosi su išbalusiu kaip drobė Kekšių Siaubu Amberiu.

Teonas atsistojo į eilę vyrų, laukiančių košės, kabinamos iš varinių katilų ir krečiamos į medinius dubenėlius. Jis matė, kad lordų ir riterių porcijos gardinamos pienu, medumi ir net gabalėliu sviesto, bet jam niekas tokių skanumynų nepasiūlė. Jo kaip Vinterfelo princo valdžia truko neilgai. Spektaklyje suvaidinęs savo vaidmenį ir išleidęs už vyro apsime-tėlę Ariją, Ruzui Boltonui jis daugiau nebuvo reikalingas.

– Pirmą žiemą, kurią prisimenu, sniego privertė man virš galvos, – pasakė eilėje priešais Teoną stovintis Hornvudams tarnaujantis vyras.

– Gal ir privertė, tik kad tada tavo ūgis buvo vos trys pėdos, – nusišaipė raitininkas iš Šaltinių.

Praeitą naktį negalėdamas užmigti, Teonas nejučia ėmė mąstyti, kad galėtų pabėgti, kad, Ramsėjui ir jo lordui tėvui nukreipus dėmesį kur nors kitur, galėtų nepastebėtas išsmukti iš pilies. Tačiau visi vartai buvo uždaryti, užšauti skląščiais ir akylai saugomi; be lordo Boltono leidimo niekas negalėjo nei įkelti kojos į pilį, nei iš jos išeiti. Net jei būtų radęs kokią nors slaptą išėjimą, Teonas savo sėkme nebūtų patikėjęs. Mat dar nebuvo pamiršęs nei Kiros, nei jos raktų. Be to, net jei paspruktų, kur jis eitų? Jo tėvas buvo miręs, dėdės iš jo nebūtų turėję jokios naudos. Paiką buvo praradęs. Vienintelė jam likusi ir namus primenanti vieta buvo čia, tarp Vinterfelo kaulų.

Sužlugdytas žmogus, sugriauta pilis. Čia mano vieta.

Jam tebelaukiant košės, į menę, lydimas savų Mergvaikio vyrų, įvirto Ramsėjus ir garsiai šūktelėjo, kad dainius ką nors pagrotų. Abelis pasitrynė užmiegotas akis, paėmė liutnią ir užtraukė „Dorniečio žmoną“, o jo skalbėjos ėmė mušti būgnus pagal dainos ritmą. Tačiau dainius pakeitė žodžius. Užuoat dainavęs apie dorniečio žmoną, jis pragydo apie tai, koks jausmas yra pamylėti siauriečio dukterį.

Už tai jis gali prarasti liežuvį, dingtelėjo Teonui, žiūrinčiam, kaip į jo dubenėlį krečiama košė. *Jis tik dainius. Lordas Ramsėjus galėtų nunerti jam abiejų rankų odą ir niekas nepratartų nė žodžio.* Bet girdėdamas dainos žodžius lordas Boltonas tik šyptelėjo, o Ramsėjus nusikvatojo. Tada ir kiti suprato, jog galima juoktis. Geltonąjį Diką ši daina taip pralinksmino, kad jis prunkšdamas pro nosį išpurškė šlakelį vyno.

Ledi Arijos menėje nebuvo, tad jai ir pasilinksminti neteko. Nuo vestuvinės nakties niekas niekur jos nematė, mat ji laiką leido miegamajame. Rūstusis Eilinas tvirtino, girdi, Ramsėjus savo nuotaką laiko išrengęs nuogą ir prikaustęs prie lovos kojos, bet Teonas žinojo, kad tai tik šnekos. Miegamajame grandinių nebuvo, – bent jau ten užsukančios žmonės jų nematė. Tik koridoriuje, prie kambario durų, stovėjo du sargybiniai, kad mergina nevaikštintų po pilį. *O nuoga ji išsirengia tik tada, kai maudosi.*

Tiesa, maudydavosi ji kasdien. Lordas Ramsėjus norėjo, kad jaunoji jo žmona būtų švari.

– Ji, vargšėlė, neturi tarnaičių, – kartą pasakė jis Teonui. – Vadinasi, teks patarnauti tau, Smirdžiau. Gal apvilkti tau suknią? – Ramsėjus nusijuokė. – Jei maldautum, gal ir apvilčiau... O kol kas pakaks ir to, kad būsi jos maudynių tarnaitė. Nenoriu, kad mano žmona smirdėtų kaip tu.

Tad, kai tik Ramsėjus užsigeisdavo pamylėti žmoną, Teonui tekdavo pasiskolinti kelias tarnaites iš ledi Valdos arba ledi Dastin, kad šios iš virtuvės atneštų karšto vandens. Nors Arija nė vienai iš tarnaičių nepratarė nė žodžio, šioms mėlynės ant jos odos pro akis nepraslydo. *Ji pati dėl to kalta. Matyt, neįtiko Ramsėjui.*

– Tiesiog būk Arija, – kartą, padėdamas įlipti į kubilą su vandeniu, patarė jis merginai. – Lordas Ramsėjus nenori tavęs skriausti. Jis mus baudžia tik kai... užsimirštame. Niekada nėra nukirtęs man piršto be priežasties.

– Teonai... – verksmingai sušnabždėjo ji.

– *Smirdžiau*. – Pastvėręs už rankos, Teonas ją papurtė. – Čia esu Smirdžius. Turi tai *prisiminti*, Arija.

Tačiau ši mergina nebuvo tikroji Arija Stark, o tik pilies valdytojo duktė. *Džeinė, jos vardas – Džeinė. Jai nederėtų tikėtis, kad ją išgelbėsiu.* Gal Teonas Greidžojus kadaise ir būtų mėginęs jai padėti. Tačiau Teonas buvo geležinis ir... narsesnis vyras už Smirdžių. *Smirdžius, Smirdžius, rimuojasi su žodžiu pirdžius.*

Dabar Ramsėjus turėjo naują masinantį žaislą su krūtimis ir plyšiu tarpkojyje, bet... netrukus Džeinės ašaros Ramsėjui nusibos ir jis vėl norės susigrąžinti Smirdžių. *Jis colis po colio dirš man odą. Nukirtęs pirštus, imsis plaštakų. Nukirtęs kojų pirštus – pėdų. Bet tik kai paprašysiu, kai skausmas bus toks nepakeliamas, kad maldausiu bent minutės atokvėpio.* Karšto vandens pripiltuose kubiluose Smirdžius nesimaudys. Jis vėl voliosis mėšle ir praustis jam bus uždrausta. Jo drabužiai virs purviniais ir dvokiančiais skarmalais ir jis bus verčiamas vilkėti juos tol, kol sudriks. Geriausiu atveju Smirdžius galėjo tikėtis, kad jam bus leista grįžti į šunidę, pas Ramsėjaus „mergaites“. *Kira, prisiminė jis. Naują kalaitę jis vadina Kira.*

Nešinas dubeniu, jis nužingsniavo į menės galą ir už kelių jardų nuo artimiausio deglo susirado sau vietą ant suolo. Ir dieną, ir naktį prasiokams skirti suolai būdavo tai rečiau, tai tankiau apsėsti geriančių, kauliukais lošiančių, besišnekučiuojančių arba nuošaliau ant stalų užsikvempusių ir su drabužiais miegančių vyrų. Atėjus laikui vėl užsimesti apsiaustą ir žingsniuoti į sargybą, seržantai pažadindavo juos nesmarkiais spyriais. Bet nė vienam iš šių vyrų nepatiko Teono Perbėgėlio draugija, o ir Teonas nė kiek netroško būti drauge su jais.

Košė buvo pilkšva, praskydusi, tad po trečio šaukšto jis stumtelėjo dubenį ir paliko ją vėsti. Prie gretimo stalo vyrai šnekėjo apie pūgą ir svarstė, ar dar ilgai snigs.

– Visą dieną ir visą naktį, o gal ir dar ilgiau, – tvirtai pareiškė stambus šaulys juoda barzda ir ant krūtinės prisiuotu Servinų kirviu.

Keli vyresni kariai prabilo apie ankstesnes pūgas ir primygtinai kartoję, jog tai – tik menkas sniegelis lyginant su snygiais, kuriuos jiems buvo tekę matyti savo jaunystės žiemomis. Vyrai iš upių kraštų atrodė priblokšti. *Šie pietiečiai kalavijuočiai nemėgsta nei sniego, nei šalčio.* Vyrai, ką tik įžengę į menę, spietėsi prie ugnies arba trynėsi rankas, lai-

kydami jas virš gorių su žioruojančiomis žarijomis, o nuo jų apsiaustų, pakabintų ant vagių prie durų, lašėjo vanduo.

Menė buvo prirūkusi, oras troškus, ant jo košės užsidėjo pluta, tik staiga Teonas už nugaros išgirdo moters balsą.

– Teonai Greidžojau...

Mano vardas Smirdžius, vos neleptelėjo jis.

– Ko nori?

Apžergusi suolą, ji klestelėjo šalia ir nusibraukė nuo akių vešlius, susitaršiusius, vario spalvos plaukus.

– Kodėl pusryčiauji vienas, milorde? Nagi, kelkis nuo suolo ir eime šokti.

Teonas prisitraukė dubenį.

– Aš nešoku. – Vinterfelo princas buvo puikus šokėjas, bet Smirdžius, kuriam trūko kelių kojos pirštų, būtų tik juokingai strapaliojęs. – Palik mane ramybėje. Monetų neturiu.

Moteris kreivai šyptelėjo.

– Manai, aš kekšė? – Ji buvo viena iš dainiaus skalbėjų, aukšta ir liesa, per daug liauna ir sudžiūvusi, kad ją būtų galima vadinti gražia, nors... buvo laikai, kai Teonas vis tiek būtų ją parsigriovęs bent jau tam, kad patirtų, ar malonu jausti jos ilgas kojas, apsvijusias jam strėnas. – Kam man šioje pilyje būtų reikalingos monetos? Ką už jas pirkčiau, gal sniego? – nusijuokė ji. – Galėtum man atsilyginti šypsena. Nė karto nemačiau tavęs šypsantis, net per tavo sesers vestuvių puotą.

– Ledi Arija man ne sesuo. – *Be to, aš niekada nesišypsau*, vos nepriđūrė jis. *Ramsėjus mano šypsenu negalėjo pakęsti, todėl kūju išbarškino dantis. Sunkiai pavalgau...* – Ir niekada nebuvo.

– Bet ji graži.

Niekada nebuvo tokia gražuolė kaip Sansa, bet visi sakydavo, kad esu graži. Šių Džeinės žodžių aidas nuskambėjo jam ausyse gožiamas ritmingo dunksėjimo būgnų, kuriuos mušė kitos dvi Abelio moterys. Trečia užsitempė Mažąjį Valderį Frėjų ant stalo pamokyti, kaip reikia šokti. Visi juokėsi.

– Duok man ramybę, – pakartėjo Teonas.

– Ar aš – ne milordo skonio? Jei nori, galiu atsiųsti Mirtą. Arba Holę, gal ji tau labiau patiks? Holė patinka visiems vyrams. Nė viena iš tų merginų nėra mano sesuo, bet jos mielos. – Moteris pasilenkė arčiau. Jai iš burnos tvoskė vynu. – Jei negali man nusišypsoti, bent jau papasakok, kaip užėmei Vinterfelą. Abelis apie tą pergalę sudės dainą ir tu gyvensi amžinai.

– Kaip išdavikas. Kaip Perbėgėlis.

– Kodėl ne kaip Teonas Gudruolis? Girdėjome, jog tam žygiui reikėjo drąsos. Kiek vyrų turėjai? Šimtą? Penkiasdešimt?

Mažiau.

– Tai buvo tikra beprotybė.

– Šlovę tau pelnysi beprotybė. Sklando gandai, kad Stanis turi penkis tūkstančius karių, bet Abelis tvirtina, girdi, net turint dešimtkart tiek šių sienų neįmanoma pralaužti. Tad kaip įsigavai į pilį, milorde? Žinojai, kur yra slaptas įėjimas?

Turėjau virvių, prisiminė Teonas. Ir kobinių. Prisidengiau tamsa ir užklupau juos netikėtai. Pilyje daug igulos nebuvo, ir užgriuvome juos kaip perkūnas iš giedro dangaus. Tačiau garsiai jis nepratarė nė žodžio. Jei Abelis jo garbei būtų sukūręs dainą, Ramsėjus tikriausiai būtų pradūręs jam ausų būgnelius, kad jis tos dainos niekada neišgirstų.

– Gali manimi pasitikėti, milorde. Abelis pasitiki. – Skalbėja uždėjo ranką jam ant delno viršaus. Teonas mūvėjo pirštines iš vilnos ir odos. Jos plaštakos buvo nuogos, ilgais pirštais, sugrubusios, iki gyvuonies nukramtytais nagais. – Taip ir nepaklausei, kuo aš vardu. Esu Rovana.

Teonas patraukė ranką. Jis žinojo, jog tai – klasta. *Ją atsiuntė Ramsėjus. Ši mergina – tai dar vienas jo pokštas, kaip ir raktais nešina Kira. Linksmas pokštas, ir tiek. Ramsėjus nori, kad bėgčiau ir kad jis galėtų mane nubausti.*

Teonas norėjo trenkti, į košę sumalti jos, pašaipiai besišypsančios, veidą. Troško ją pabučiuoti, dabar pat pasitiesęs ant stalo išdulkinti ir priversti šaukti jo vardą. Bet žinojo, kad nedrįs jos paliesti nei iš pykčio, nei apimtas aistros. *Smirdžius, Smirdžius, mano vardas Smirdžius. Neturėčiau pamiršti savo vardo.* Teonas staiga atsistojo ir, netaręs nė žodžio, šlubuodamas ir truptų vilkdamas sužalotą pėdą, pasuko prie durų.

Lauke tebesnigo. Tyliai krentančios šlapios, sunkios snaigės jau buvo paslėpusios vyrų pėdsakus, paliktus įeinant į menę arba iš jos išeinant. Pusnys beveik siekė jo batų aulų kraštą. *Vilkų miške pusnys bus dar gilesnės, o... Karališkajame kelyje, kur laisvai pučia vėjas, nuo sniego tiesiog nebus kur dėtis.* Pilies kieme virė mūšis: Risveliai mėtė į Baroutono vyrukus sniego gniūžtes. Pakėlęs galvą jis pamatė kelis ginklanešius, ant dantytos tvirtovės sienos lipdančius senius besmegenius. Jaunuoliai buvo apginklavę juos ietimis ir skydais, ant galvų užmaukšlinę lengvus geležinius šalmus ir išrikiavę palei vidinę sieną, kad atrodytų kaip tikra sniego sargybinių greta.

– Prie mūsų prisidėjo ir ledi Žiema su savo naujokais, – pajuokavo vienas iš vyrų, saugančių Didžiąją menę, bet... pamatė Teono veidą ir suprato, su kuo kalba. Tada nususukęs nusingovė.

Anapus palapinių, išrikiuoti lygia greta ir nepakeldami šalčio, drebėjo iš Baltojo Uosto ir Dvynių atvykusių riterių ristūnai. Užgrobęs Vinterfelą, arklides Ramsėjus padegė, tad jo tėvas liepė paskubomis suręsti naujas, du kartus didesnes už senąsias, kad jose tilptų jo lordų vėliavi-

ninkų ir riterių karo žirgai bei ristūnai. Kitų arkliai buvo laikomi aptvaruose po atviru dangumi. Gobtuvus pasikėlę arklaininkai vaikštinėjo tarp gyvulių klostydami juos gūniomis, kad nesušaltų.

Teonas nuklydo į nuošalesnes sugriautos pilies vietas. Jam einant pro krūvą išsibarsčiusių akmenų, kadaisė vadintų Meisterio Luvino bokšte-liu, pro plyšį aukštai sienoje į jį spoksojo vienas kitam kažką tyliai kugždantys varnai. Retkarčiais kuris nors iš jų garsiai kranktelėdavo. Teonas stabtelėjo tarpduryje kambario, čia kadaisė buvo jo miegamasis (sniegas, kurio per išdaužtą langą buvo prinešęs vėjas, čia siekė kulkšnis), pas-kui pavaikštinėjo po Mikeno kalvės griuvėsius ir apsilankė ledi Ketlinos septeje. Sudegusio bokšto papėdėje jis praėjo pro Rikardą Risvelį, nosi-mi braukantį ir bučiuojantį į kaklą dar vieną Abelio skalbėją, – putlią, raudonskruostę, trumpa ir riesta nosimi. Mergina sniege stovėjo basa, tačiau buvo susisupusi į kailinį apsiaustą. Teonui dingtelėjo, kad galbūt po tuo apsiaustu ji visiškai nuoga. Jį pamačiusi, mergina Risveliui kažką pasakė ir šis nusikvatojo.

Teonas per sniegą nuklampojo tolyn. Už senųjų arklidžių buvo re-tai naudojami laiptai; susimąsčiusį kojos jį pačios ten nunešė. Laiptai buvo statūs ir pavojingi. Teonas kopė atsargiai ir netrukus atsidūrė vie-nui vienas ant dantyto vidinės sienos viršaus, toli nuo ginklanešių ir jų besmegenių. Laisvai klaidžioti po pilį niekas jam neleido, bet... niekas ir nedraudė. Šiapus pilies sienų jis galėjo vaikštinėti kur tinkamas.

Vidinė Vinterfelo siena buvo senesnė ir aukštesnė už išorinę, senovi-niai jos dantys stirksojo per šimtą pėdų nuo žemės, o kiekviename kam-pe buvo sumūryta po kvadratinį bokštą. Išorinė siena, pastatyta keliais šimtmečiais vėliau, buvo dvidešimčia pėdų žemesnė, užtat storesnė ir geresnės būklės, o jos kampus puošė ne kvadratiniai, o aštuonkampiai bokštai. Šias sienas skyrė gilus, platus ir... užšalęs griovys. Lediniu jo pa-viršiumi palengva slinko sniego pusnys. Ant dantyto sienos viršaus taip pat kaupėsi sniegas, lygino įdubomis virtusius tarpus tarp dantų, o ant bokštų viršūnių augino baltas ir minkštas sniego kepures.

Anapus sienų, kiek akys užmato, pasaulis buvo baltas. Miškas, lau-kai, Karališkasis kelias, – puraus sniego antklodė slėpė ir juos, ir žiemos miesto griuvėsius, ir juodas aprūkusias sienas namų, kuriuos Ramsėjaus vyrai padegė ir nujojo savo keliais. *Snou padarytas žaizdas sniegas ir pa-slėpė*, pagalvojo Teonas, bet tai buvo netikusi mintis. Dabar Ramsėjus buvo Boltonas, ne Snou, jau nebe *sniegas*.

Dar toliau provėžų išvagoto Karališkojo kelio nebuvo matyti, jis pra-dingo tarp laukų ir banguojančių kalvų, virtusių baltais neaprėpiamais plotais. O snigti vis nesiliovė, net ir vėjui nutykus iš dangaus tyliai lei-dosi snaigės. *Kažkur ten šla Stanis Barateonas*. Ar lordas Stanis galėtų ryžtis pulti Vinterfelą per pūgą? *Jeį nuspręš pulti, jis žuvs*. Mat ši pilis

buvo pernelyg stipri. Net sienas skiriančiam grioviui užšalus, Vinterfelo gynybiniai įtvirtinimai buvo labai patikimi. Teonas užėmė pilį iš pasalų: pasiuntė savo geriausius vyrus, kad šie, prisidengę tamsa, užkoptų pilies sienomis ir perplauktų vandens sklidiną griovį. Pilies gynėjai net nesu-sivokė, kad yra puolami, o kai atitoko, jau buvo per vėlu. Tokia gudrybė Staniui kažin ar pasisektų.

Tiesa, jis galėtų atkirsti pilį nuo pasaulio ir numarinti jos gynėjus badu. Vinterfelo podėliai ir rūšiai buvo tušti. Per Sąsmauką, vedama Boltono ir jo bičiulių Frėjų, atringavo ilga maisto atsargas gabenan-ti vilkstinė, ledi Dastin atvežė maisto ir pašaro iš Baroutono, o lordas Manderlis iš Baltojo Uosto atvyko taip pat gerai apsirūpinęs, bet... ka-riuomenė buvo didelė. Susirinkus tokiai daugybei burnų, maisto nebūtų ilgai pakakę. *Tačiau lordas Stanis ir jo vyrai bus tokie pat alkani. Be to, sušalę ir nutrintomis kojomis, neturintys jėgų kovoti, bet... siaučianti pūga privers juos iš paskutiniųjų veržtis į pilį.*

Snigo ir dievų giraitėje, bet nukritusios ant žemės snaigės tirpo. Po baltomis marškomis apsisiautusiai medžiais telkšojo dumblas. Ore, lyg šiurpulingi kaspiniai, laikėsi rūko draiskanos. *Ko aš čia atėjau? Jie nėra mano dievai. Man čia ne vieta.* Teonas sustojo priešais širdamedį, – balkšvą milžiną kamiene išskaptuotu veidu ir kruvinas rankas prime-nančiais lapais.

Po burtmedžiu esančio duburio vandens paviršių dengė plonytis ledo sluoksniš. Teonas atsiklaupė šalia jo.

– Maldauju... – išmuštais dantimis, švepluodamas sukuždėjo jis. – Aš nenorėjau... – Žodžiai įstrigo jam gerklėje. – Gelbėkite mane, – pagaliau pavyko ištarti. – Suteikite...

Ko? Jėgų? Drąsos? Malonę? Aplink jį, saugodamos savo paslaptis, tyliai leidosi baltos snaigės. Jam rodės, kad girdi vien tylų kūkčiojimą. Džeinė, dingtelėjo Teonui. Tai ji kūkčioja savo santuokinėje lovoje. Kas daugiau galėtų kūkčioti? Juk dievai neverkia. O gal?

Tos raudos nebuvo įmanoma ilgai klausytis. Nusitvėręs medžio ša-kos, Teonas atsistojo, nusipurte nuo kojų sniegą ir šlubčiodamas patrau-kė į tą pusę, kur matė šviesas. *Vinterfele yra šmėklų, tarė sau jis, ir aš – viena iš jų.*

Grįžęs į pilies kiemą, Teonas Greidžojus jame rado naujų besme-genių. Kad būtų kam vadovauti ant sienos stovintiems sniego sargy-biniams, ginklanešiai nulipdė keliolika lordų. Vienas iš jų akivaizdžiai buvo lordas Manderlis: tokio storo sniego senio Teonas dar niekada ne-buvo regėjęs. Vienarankis lordas negalėjo būti niekas kitas, tik Harvudas Stautas, o sniego ledi – Barbrėja Dastin. Arčiausiai durų stypsojo sniego senis su varveklių barzda, matyt, senasis Kekšių Siaubas Amberis.

Menėje virėjai samstė ir dalijo jautienos ir miežių troškinį, patirštiną morkomis bei svogūnais ir patiekiamą dubenyse, gautuose išilgai perpjovus vakarykštės duonos kepalus ir išskobus minkštima. To minkštimo likučius virėjai mėtė ant grindų ir juos godžiai rijo Ramsėjaus „mergaitės“ ir kiti šunys.

Kalės apsidžiaugė pamačiusios Teoną. Pažino jį iš kvapo. Raudonoji Džeinė pašokusi lyžtelėjo jam ranką, o Helicenta įsmuko po stalą, susiraitė jam prie kojų ir ėmė graužti kaulą. Jos buvo geros kalės. Nebuvo sunku pamiršti, kad jos gavo vardus merginų, kurias Ramsėjus sumedžiojo ir nužudė.

Nors ir nuvargęs, Teonas suvalgė šiek tiek troškinių ir užgėrė jį alumi. Tuo metu menė jau dūzgė nelyginant bičių avilys. Pro Medžiotųjų vartus parkėblinę du Ruzo Boltono žvalgai pranešė, kad lordas Stanis su savo kariuomene į Vinterfelą ne žygiuoja, o veikia šliaužia. Mat jo riteriai jojo ant ristūnų ir stambūs karo žirgai grimzdo į sniegą. Anot žvalgų, mažesniems, tvirtai ant kojų besilaikantiems darbiniams arkliams, ant kurių jojo kalnų genčių vyrai, sekėsi geriau, bet kalniečiai nedrįso paspartinti žingsnio ir labai atitrūkti, kad kariuomenės gretos visai nepakriktų. Sniege besikepurnėjančio Stanio garbei lordas Ramsėjus liepė Abeliui padainuoti žygio dainą, tad šis vėl paėmė liutnią, o viena iš jo skalbėjų išprašė iš Rūsčiojo Eilino paskolinti kalaviją ir ėmė vaidinti Stanį, kapojantį krentančias snaiges.

Teonui besistebeilijant į trečio išgerto bokalo dugne likusias alaus drumzles, į menę įžengė ledi Barbrėja Dastin ir dviem savo prisiekušiams kalavijams liepė jį atvesti. Teonui sustojus prie pakylės, ledi Dastin nužvelgė jį nuo galvos iki kojų ir šniurkštelėjo.

– Vis dar vilki tuos pačius drabužius kaip ir per vestuvių puotą.

– Taip, miledi. Vilkiu tuos drabužius, kurie man buvo duoti.

Be kitų, Dredforte jis išmoko ir šią pamoką: imti tai, kas duodama, ir nieko daugiau neprašyti.

Ledi Dastin kaip visada buvo apsirengusi juodai, nors šį kartą jos sukniš rankovės puošė nėriniai. Sukniš apykaklė buvo aukšta, stangri ir jos veidas atrodė tarsi įspraustas į rėmus.

– Pažįsti šią pilį...

– Kadaisė pažinojau.

– Kažkur mums po kojomis yra kriptos, kuriose, apgaubti tamsos, sėdi senieji Starkų karaliai. Mano vyrams taip ir nepavyko rasti pas juos vedančio tako. Jie išnaršė visas požemines galerijas, rūsius ir net požeminį kalėjimą, bet...

– Per požemius į kriptas nepateksi, miledi.

– Ar gali mane į jas nuvesti?

– Jose nieko nėra, tik...

– ...mirę Starkai? Taigi. Taip jau susiklostė, kad visi Starkai, kuriems jaučiau didžiausią simpatiją, mirę. Žinai, kaip patekti į kriptas, ar nežinai?

– Žinau.

Teonas niekada nemėgo kriptų, bet žinojo, kur jos ir kas ten yra.

– Nuvesk mane. Seržante, paimk žibintą.

– Būtų geriau, jei miledi apsivilkty šiltą apsiaustą, – įspėjo Teonas. – Teks eiti į lauką.

Ledi Dastin apsilviko sabalenų apsiaustą ir, išėję iš menės, jie pamatė, kad sninga taip smarkiai, kaip niekada anksčiau. Lauke sargybą einančius, į apsiaustus susisupusius ir gobtuvus pasikėlusius vyrus buvo sunku atskirti nuo sniego senių. Tik iš burnų kylantis garas patvirtino, kad jie dar gyvi. Tikintis kaip nors išsklaidyti tamsą, prie dantytų tvirtovės sienų degė laužai, bet šios pastangos buvo tuščios. Netrukus jie, vos keli žmonės, iki kulkšnių grimzdami į sniegą, jau klumpino per lygų, niekieno nepalietą plotą. Palapinės kieme buvo iki pusės užsnigtos, o jų viršus įlinkęs nuo susikaupusio sniego svorio.

Įėjimas į kriptas buvo seniausioje pilies dalyje, papėdėje Pirmojo bokšto, kuriuo jau šimtus metų niekas nesinaudojo. Užėmęs Vinterfelą, Ramsėjus jį padegė, tad dalis bokšto virto pelenais, o kas nesudegė, sugriuvo. Liko tik plikas mūras, bet ir jis vienoje pusėje buvo nuvirtęs, tad bokšto viduje netrukdomas pūtė vėjas ir buvo prisnigta. Visur kūpsojo krūvos akmenų ir nuolaužų: stambūs suirusio mūro gabalai, apdegusios gegnės, sudužusios chimėrų statulos. Beveik viską spėjo apkloti sniegas, bet viena chimera keistu, pykčio perkreiptu veidu ir iššieptais dantimis vis dar kyšojo iš pusnies, įbedusi neregės akis į dangų.

Čia jie rado nuo sienos nukritusį Braną. Tą dieną Teonas su lordu Edardu ir karaliumi Robertu buvo išjojęs medžioti ir nenujautė, kokia baisi žinia laukia jų, grįžusių į pilį. Jis prisiminė ir kokia buvo Robo veido išraiška, kai jie jam pasakė, kas nutiko. Niekas nesitikėjo, kad suluošintas berniukas gyvens. *Bet dievams, kaip ir man, nepakilo ranka nužudyti Brano.* Tai buvo keista mintis, juolab prisiminus, kad Branas gal ir dabar tebegyvas.

– Čionai... – Teonas mostelėjo į pusnį, supustytą prie bokšto sienos. – Reikia atkapstyti. Ieškokite suskaldytų kaulų.

Kol atlaisvino įėjimą, ledi Dastin vyrai gerą pusvalandį kasė sniegą ir mėtė šalin nuolaužas. Tada paaiškėjo, kad durys užšalusios. Seržantui teko ieškoti kirvio, ir kai šiaip taip, garsiai girgždant vyriams, durys atsidarė, už jų visi išvydo akmeninius vingiuotus laiptus, vedančius į tamsą.

– Leistis teks ilgai, miledi, – įspėjo ją Teonas.

Bet ledi Dastin tai neatbaidė.

– Beronai, pašviesk.

Laiptai buvo siauri ir statūs, daugybę šimtmečių tarnavusios pakopos nuo vaikščiojimo per vidurį nudilusios. Jie leidosi vorele: žibintu nešinas seržantas, Teonas, ledi Dastin, o paskui juos – kiti vyrai. Teonas prisiminė, kad kriptose visuomet būdavo šalta, bent jau vasarą, bet dabar, jiems leidžiantis gilyn į požemį, darėsi vis šilčiau. Ne *šilta*, jokiū būdu ne, bet... *šilčiau*. Čia, po žeme, rodės, nuolat tvyro vėsūma.

– Nuotaka verkia, – atsargiai, pakopa po pakopos jiems lipant žemyn, tarė ledi Dastin. – Mažoji mūsų ledi Arija.

Neužsimiršk. Būk budrus, būk budrus. Viena plaštaka jis palietė sieną. Šokčiojančioje deglo šviesoje rodėsi, kad laiptai jam po kojomis juda.

– Jei... jei taip sakai, miledi...

– Ruzas nepatenkintas. Perduok tai savo pavainikiui.

Jis nėra mano pavainikis, norėjo atsakyti Teonas, bet jo krūtinėje nuskambėjo kitas balsas: *Jis tavo pavainikis, tavo. Smirdžius priklauso Ramsėjui, o Ramsėjus – Smirdžiui. Nedrįsk pamiršti savo vardo.*

– Kam rengti merginą pilkais ir baltais drabužiais, jei paskui ji paliekama kūkčioti? Gal Frėjams ir nesvarbu, bet šiauriečiai... Jie bijo Dredforto, bet Starkus myli.

– Tik ne tu, – pasakė Teonas.

– Ne aš, – pripažino Baroutono ledi, – bet visi kiti juos myli. Senasis Kekšių Siaubas atjojo čia tik todėl, kad Frėjai laiko įkaitu Didįjį Džoną. Beje, gal manai, kad Hornvudų giminės vyrai pamiršo ankstesnę Mergvaikio santuoką ir tai, kad, marinamai badu, jo ledi žmonai teko graužti savo pirštus? Kaip manai, kokios mintys sukasi jų galvose girdint, kaip verkia jaunoji nuotaka? Brangi narsiojo Nedo dukrelė...

Ne, dingtelėjo Teonui. Jos gyslomis teka ne lordo Edardo kraujas, ji vardu Džeinė, ji tik pilies valdytojo duktė. Jis abejojo, kad ledi Dastin galėtų numanyti, ir vis dėlto...

– Ledi Arijos verkšlenimas kenkia mums labiau nei visi lordo Stanio kalavijai ir ietys. Jei Mergvaikis ketina likti Vinterfelo lordu, geriau tegul išmoko savo žmoną juoktis.

– Miledi, – įsiterpė Teonas, – atėjome.

– Laiptai dar nesibaigė, – atkreipė jo dėmesį ledi Dastin.

– Ten žemesnieji kriptos aukštai. Senieji aukštai. Girdėjau, kad žemiausieji gerokai apgriuvę. Niekada nesu ten buvęs.

Teonas stumtelėjo duris ir nuvedė juos į ilgą skliautuotą tunelį su didžiulėmis granitinėmis kolonomis, išrikuotomis į gretą po dvi ir, rodos, žygiuojančiomis tiesiai į tamsą.

Ledi Dastin seržantas kilstelėjo žibintą. Atgiję ėmė slinkti virpantys šešėliai. *Mažas žiburėlis neaprėpamoje tamsoje.* Teonui kriptose visuomet būdavo nejauku. Jis jausdavo, kad aukštai sėdintys akmeniniai karaliai stebėjiasi į jį akmeninėmis akimis, akmeniniais pirštais spausdami

savo surūdijusių ilgujų kalavijų rankenų buožes. Nė vienas iš jų neįtūpė meilės geležiniams. Jį apėmė puikiai pažįstamas baimės jausmas.

– Kiek jų čia daug, – tarė ledi Dastin. – Ar žinai jų vardus?

– Kadaisė žinojau, bet... tai buvo labai seniai. – Teonas mostelėjęs pridūrė: – Visi, sėdintys šioje pusėje, buvo Šiaurės karaliai. Paskutinis – Torhenas.

– Karalius, Kuris Atsiklaupė.

– Tas pats, miledi. Jam mirus, visi kiti buvo tik lordai.

– Iki iškylant Jaunajam Vilkui. Kur Nedo Starko kapas?

– Pačiame gale. Eime, miledi.

Einant tarp dviejų kolonų eilių, jų žingsnių kaukšėjimas aidėjo atsimušęs į skliautuotas rūsio lubas. Ir mirusieji, ir jų akmeniniai didvilčiai, rodės, lydi juos akmeniniais žvilgsniais. Tie veidai pažadino miglotus prisiminimus. Visiškai netikėtai Teonas prisiminė kelis vardus, pašnibždomis ištartus šiurpiu meisterio Luvino balsu. Karalius Edrikas Sniegabarzdis, valdęs šiaurę šimtą metų. Brandonas Laivadirbys, nuplaukęs toliau, nei leidžiasi saulė. Teonas Starkas, dar vadintas Alkanu Vilku. *Mano bendravardis*. Lordas Beronas Starkas, kuris tais laikais, kai, nors ir nebūdamas karaliumi, iš tiesų Septynias Karalystes valdė pavainikis burtininkas, žmonių pramintas Kraugeriu Krankliu, buvo prisidėjęs prie Kasterlių Uolos ir kovojo su Paiko lordu, Dagonu Greidžojumi.

– Šiam karaliui trūksta kalavijo, – atkreipė Teono dėmesį ledi Dastin.

Tai buvo tiesa. Teonas neprisiminė to karaliaus vardo, bet ilgasis kalavijas, kuris gulėdavo jam ant kelių, buvo dingęs. Iš likusių rūdžių dryžių buvo galima spręsti, kur ginklas buvo padėtas. Tai pamatęs, Teonas ėmė nerimauti. Mat daugybę kartų buvo girdėjęs, jog kalavijo geležtė neleidžia mirusiųjų sieloms pakilti iš kapų. O jei kalavijas dingo...

Vinterfele yra šmėklų. Ir aš – viena iš jų.

Jie ėjo toliau. Kas žingsnis Barbrėjos Dastin veidas, rodės, vis labiau niaukiasi. *Jai čia nepatinka, kaip ir man*. Teonas nė nepajuto, kaip paklausė:

– Miledi, kodėl taip nekenti Starkų?

Ji atidžiai nužvelgė Teoną.

– Dėl tos pačios priežasties, dėl kurios tu juos myli.

Teonas suglumo.

– Myliu? Aš niekada... Atėmiau iš jų pilį, miledi. Aš... liečiau nužudyti Braną ir Rikoną, pamauti jų galvas ant mietų, aš...

– ...tu su Robu Starku išjojai į pietus, petys į petį su juo koveisi Kuždesių miške ir prie Riverano, o paskui kaip jo pasiuntinys grįžai į Geležies salas derėtis su savo tėvu. Baroutonas taip pat pasiuntė Jaunajam Vilkui karių. Daviau jam tiek mažai vyrų, kiek drįsau, mat žinojau privalanti taip pasielgti, kitaip būčiau užsitraukusi Vinterfelo rūstybę. Taigi

toje kariuomenėje turėjau savo ausų ir akių. Vyras pranešdavo man visas naujienas. Žinau, kas esi. Žinau, koks tu. Todėl dabar atsakyk į mano klausimą. Kodėl myli Starkus?

– Aš... – Pirštine apmauta plaštaka Teonas atsirėmė į koloną. – Aš norėjau būti vienu iš jų.

– Bet tau taip ir nepavyko. Mudu turime daugiau bendra, nei įsivaizduoji, milorde. Bet eikime toliau.

Vos už kelių žingsnių jie rado tris vienas prie kito dunksančius antkapius. Ir sustojo.

– Lordas Rikardas, – tarė ledi Dastin, atidžiai apžiūrinėdama vidurinę statulą. Ši buvo iškilusi gerokai aukščiau už juos, jos veidas – ovalo formos, barzdotas ir rimtas. Akys buvo akmeninės kaip ir kitų statulų, bet atrodė liūdnos. – Ir jam trūksta kalavijo.

Ledi Dastin neklydo.

– Kažkas čia atėjo ir nudžiovė kalavijus. Brandono kalavijas taip pat dingęs.

– Jam tai labai nepatiktų. – Ledi Dastin nusimovė pirštinę ir palietė jo kelį – blyškius, papilkėjusius kūno audinius tamsaus akmens fone. – Brandonas dievino savo kalaviją. Mėgo jį galąsti. „Noriu, kad jo ašmenys būtų tokie aštrūs, jog galėtų nuskusti plaukus nuo moters tarpkojo“, – vis kartodavo. O kaip mėgo juo mosuoti! „Nieko nėra gražiau už kruviną kalaviją“, – kartą pasakė man jis.

– Tu jį pažinojai, – tarė Teonas.

Žibinto apšviestos jos akys, rodė, liepsnojo.

– Brandonas užaugo Baroutone, globojamas senojo lordo Dastino, už kurio sūnaus vėliau ištekėjau, bet daugiausia laiko praleisdavo jodinėdamas po Šaltinius. Jis labai mėgo jodinėti. Šiuo pomėgiu garsėjo ir jaunylė jo sesuo. Jiedu buvo lyg pora kentaurų. O mano lordui tėvui visada buvo malonu priimti savo pilyje Vinterfelo įpėdinį. Mano tėvas turėjo didelių ambicijų ir siekė, kad Risvelių giminė iškiltų. Jis būtų atidavęs mano nekaltybę bet kuriam pro šalį jojančiam Starkui, bet... nebuvo reikalo. Brandonas niekada nesidrovėjo pasiimti tai, ko nori. Dabar esu sena, raukšlėta, pernelyg ilgai našlaujanti moteris, bet vis dar pamenu, kaip tą naktį, kai Brandonas mane paėmė, ant jo koto atrodė mano mergautinis kraujas. Manau, tas vaizdas patiko ir Brandonui. Iš tiesų, nieko nėra gražiau už kruviną kalaviją. Man skaudėjo, bet skausmas buvo malonus.

Ir vis dėlto... Kai sužinojau, kad Brandonas ketina vesti Ketliną Tuli, tas skausmas man nebeatrodė malonus. Patikėk, Brandonas niekada jos negeidė. Paskutinę naktį, kurią praleidome kartu, pats man taip sakė, bet... Rikardas Starkas taip pat turėjo didelių ambicijų. Su *pietų kraštais* susijusių ambicijų, kurių nebūtų galėjęs įgyvendinti, jei įpėdinis būtų

vedęs vieno iš jo vasalų dukterį. Vėliau mano tėvas ėmė puoselėti viltį ištekinti mane už Brandono brolio Edardo, bet... ir jis atiteko Ketlinai Tuli. Man liko jaunas lordas Dastinas, tačiau netrukus Nedas Starkas atėmė ir jį.

– Per Roberto sukilimą...

– Po mudviejų su lordu Dastinu vestuvių nepraėjus nė pusei metų, Robertas sukilo ir Nedas Starkas įsakė savo vėliavininkams susirinkti. Maldavau savo vyro, kad neįotų. Užuoat vykęs pats, jis galėjo nusiūsti ką nors iš savo giminaičių. Kad ir dėdę, garsėjusį gebėjimu kautis kirviu, arba savo senelį, dalyvavusį Devyngrašių karalių kare. Tačiau jis buvo išdidus vyras ir Baroutono kariuomenę būtinai turėjo vesti pats. Susiruošusiam į žygį, daviau jam žirgą, – raudą eržilą ugniniaisiais karčiais, savo lordo tėvo žirgų bandos pasididžiavimą. Mano lordas vyras prisiekė karui pasibaigus parjosiąs šiuo eržilu namo.

Grįždamas namo, į Vinterfelą, žirgą man parvedė Nedas Starkas. Jis pasakė, kad mano lordas žuvo garbingai ir kad jo palaikai atgulė amžino poilsio raudonų Dorno kalnų papėdėje. Savo sesers kaulus jis pargabeno į šiaurę ir ji ilsisi čia, bet... prisiekiu, lordo Edardo kaulai niekada nesilsės šalia jos kaulų. Ketinu sušerti juos savo šunims.

Teonas nieko nesuprato.

– Jo... jo kaulus?

Ledi Dastin vyptelėjo. Tai buvo bjauri šypsena, primenanti Teonui Ramsėjų.

– Prieš Kruvinąsias vestuves Ketlina Tuli išsiuntė lordo Edardo kaulus į šiaurę, tačiau tavo dėdė geležinis užėmė Keilino Griovą ir užtvėrė kelią. Nuo to laiko akylai žvalgausi. Jei tie kaulai, pergabenti per pelkes, kada nors vėl pasirodytų, toliau Baroutono jie nenukeliaus. – Ji paskutinį kartą įdėmiai nužvelgė Edardo Starko statulą. – Viskas, galime eiti.

Kai jie išėjo iš kriptų, pūga tebesiautė. Kopdama laiptais, ledi Dastin nepratarė nė žodžio, bet, jiems sustojus po Pirmojo bokšto griuvėsiais, ji suvirpėjusi tarė:

– Geriau niekam nepasakok to, ką išgirdai iš manęs šiose kriptose. Supratai?

Jis suprato.

– Jei nenoriu prarasti liežuvio, turiu jį prikąsti.

– Ruzas gerai tave išmuštravo.

Ir, taip tarusi, ledi Dastin nuėjo.